

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ:TÜKETİCİ MAHKEMESİ

Taraflar arasındaki tüketici hakem heyeti kararına itiraz davasının mahkemece yapılan yargılaması neticesinde davanın kabulüne dair kesin olarak verilen hükmün Adalet Bakanlığı'nca kanun yararına bozulması istenilmekle; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, davalının bankadan kullanmış olduğu kredi nedeniyle kendisinden tahsil edilen masrafların iadesi için T.C. Mezitli Kaymakamlığı Tüketici Sorunları Hakem Heyetine başvurduğunu, Hakem Heyeti'nce üç ayrı kararla toplam 550,20 TL'nin bankadan alınarak davalıya ödenmesine karar verildiğini, karar öncesinde hakem heyetince bankadan savunma talep edildiğini ve bankanın 03/12/2015 tarihinde yani karar tarihinden öncesinde davalı ...'in hesabına toplam 520,20 TL ödemede bulunduğunu, bankanın ödemeyi yaptıktan bir gün sonra davalının hesabına mesaj ile ödemenin yapıldığına dair bilgi mesajı gönderdiğini, davalının bu ödemeyi peyder pey çekerek kullandığını, dolayısıyla hesabına yatan paradan haberdar olduğunu, davalıya yapılan ödemeden sonra davalının Mezitli Tüketici Sorunları Hakem Heyeti'nin kararını icra takibine koyduğunu, davalının söz konusu icra takiplerini başlatmada tamamen haksız ve kötü niyetli olduğunu, söz konusu icra dosyalarına konu miktarlar yönünden borçlu olmadığını tespiti açısından Toroslar Tüketici Sorunları Hakem Heyetine başvurduklarını ancak Hakem Heyetinin 13.12.2017 tarih 2017/1952 sayılı kararı ile görevsizlik nedeniyle talebin reddine karar verdiğini ve bu süreçte icra tehdidi altında bankanın mükerrer ödeme yapmak durumundan kaldığını belirterek Toroslar Tüketici Sorunları Hakem Heyetinin 13.12.2017 tarihli ve 2017/1952 sayılı kararının iptali ile bankanın haciz tehdidi altında yaptığı mükerrer ödeme tutarının iadesini talep etmiştir.

Davalı, bankaca ödemenin yapıldığının bilgilendirmesinin asıla değil vekiline yapılması gerektiğini, bu anlamda davacı bankanın kötü niyetli davrandığını belirterek davanın reddini talep etmiştir.

Mahkemece, davalıya 549,25 TL'nin mükerrer ödendiği, ilk hakem heyeti kararları öncesinde 03/12/2015 tarihinde davacı bankaca dosya masraf iadesi ödemesi olduğu, bu işlemden sonra da davalı tarafından hesabında işlemler yapılıp para çekildiği, bu anlamda davalının hesabına paranın iade edildiğini bilmediği savunmasının gerçeği yansıtmadığı, kaldı ki davalının cep telefonuna da iade yapıldığına dair bankaca bilgi mesajı gönderildiği, buna rağmen davalı tarafından icra takipleri başlatıldığı, davalı tüketicinin hakem heyetine ilk başvurusunda davacı bankaca tahsil edilen masrafların iade edilmesiyle birlikte tüketici ile sağlayıcı arasında tüketim ilişkisinin son bulduğu gerekçesiyle davacı ... A.Ş vekilinin davalı ... aleyhine açtığı iptal davasının kabulüyle T.C. Toroslar Kaymakamlığı Tüketici Sorunları Hakem Heyeti Başkanlığı'nın 13/12/2017 tarih 074220170001952 karar sayılı kararın iptaline, istirdat talebinin kısmen kabulü ile mükerrer ödenen 549,25 TL'nin davalıdan alınarak davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine, karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığı'nın 17.03.2021 tarihli yazısında; tüketici hakem heyetinin menfi tespit talebinin görev

yönünden reddine ilişkin kararının mahkemece iptalinin doğru bulunmadığı ve dava konusu alacağı ilişkin olarak verilen ve kesinleşmiş bulunan hakem heyeti kararı taraflar yönünden bağlayıcı olması karşısında, kesinleşmiş hakem heyeti kararları uyarınca yapılan ödemenin istirdadının istenemeyeceği ileri sürülerek; kararın, 6100 sayılı HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Uyuşmazlık; davalının kendisinden haksız olarak tahsil edildiğini ileri sürdüğü dosya masraflarının iadesi için tüketici hakem heyetine başvurusu üzerine bedellerin iade edilmesine rağmen davalı tarafça iade edilen bedeller için başlatılan takiplerin mükerrer olması nedeniyle menfi tespit /istirdat talebine ilişkin tüketici hakem heyetine başvurusunun usulden reddine dair verilen tüketici hakem heyeti kararının iptaline ilişkindir.

1-Dava dosyasının tetkikinde öncelikle, tüketici hakem heyeti kararının itiraz edilmeksizin kesinleşmesi halinde tarafları bağlayıcı olup olmadığı hususu açıklığa kavuşturulmalıdır.

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanunun 22/5. fıkrasıyla, belli bir miktarın altındaki tüketici işlemleri için Tüketici Sorunları Hakem Heyetine başvurunun zorunlu olduğunu, ancak "Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerinin, yargı işlevi yerine getiren bir kurul olarak düzenlenmediğinin, belli değer altındaki uyuşmazlıklar için Tüketici Sorunları Heyetlerine başvurunun zorunlu olduğu ve Heyetlerin verecekleri kararların bağlayıcı nitelik taşıdığı belirtilmiş ise de, bu kararlara karşı (15) günlük süre içinde Tüketici Mahkemelerine itiraz edilebileceği düzenlenmiştir. Davacı tarafça Mezitli Tüketici Sorunları Hakem Heyeti Başkanlığı'nın 24/12/2015 tarih ve 2015/29165 sayılı kararına, 24/12/2015 tarih ve 2015/29166 sayılı kararına ve yine 24/12/2015 tarih ve 2015/29167 sayılı, davalıya toplamda 520,20 TL 'nin ödenmesine ilişkin kararına itiraz edilmeksizin kesinleştiği, tarafları bağlayıcı olduğu anlaşılmakla, açılan menfi tespit/istirdat davası bakımından tüketici hakem heyeti kararının ilam niteliği taşıdığı ve tarafları bağlayıcı nitelikte olduğu anlaşıldığından Adalet Bakanlığı'nın bu yöne ilişkin kanun yararına bozma talebinin kabulü gerekir.

2-Dava dosyasındaki diğer bir uyuşmazlık konusu ise menfi tespit talebine ilişkin davada Tüketici Hakem Heyeti'nin görevli olup olmadığına ilişkindir.

Tüketici hakem heyetlerinin hangi uyuşmazlıklarda görevli olduğu, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunu'nun (THKK) 66 ve devamı maddeleri ile aynı Kanun'un 72 nci ve 84 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanan Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliğinde düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun (İİK) 72 nci maddesinin birinci fıkrasına göre; borçlu, icra takibinden önce veya takip sırasında borçlu olmadığını ispat için genel hükümler çerçevesinde mahkemeye başvurarak menfi tespit davası açabilir.

Yapılan bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; davacının, davalıya dosya masraflarına ilişkin ödeme yaptığı ve davalının aleyhine yaptığı takipten dolayı borçlu olmadığı ve mükerrer ödemenin iadesini istediği, bu anlamda borçlu olmadığına dair istemine ilişkin uyuşmazlığın, yargı organlarının niteliklerine ve sıfatlarına sahip olmayan tüketici hakem heyetince çözüme kavuşturulması mümkün değildir. Bu anlamda, söz konusu uyuşmazlık tüketici hakem heyetinin görev alanı dışında kalmaktadır.

Hal böyle olunca, mahkemece; uyuşmazlığın İİK'nın 72 nci maddesi hükmü uyarınca genel mahkemelerde görülmesi gerektiği, tüketici hakem heyetinin bu tür uyuşmazlıklarda görevli olmadığı gerekçesiyle davacının başvurusunun dava şartı yokluğundan reddine dair verilen kararın onanmasına karar verilmesi gerekirken, yanılığılı değerlendirme ile davanın kabulü ile tüketici hakem heyeti kararının iptaline karar verilmiş olması doğru görülmediğinden, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin

kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekir.

SONUÇ: Yukarıda birinci bentte ve ikinci bentte açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığının HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere KANUN YARARINA BOZULMASINA, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine, 15/11/2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

YARGITAY BA KANLI -